

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Основи теорії мовної комунікації (німецькою мовою)

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «Основи теорії мовної комунікації (німецькою мовою)» підготовки бакалавра.

Розробник: Рись Лариса Федорівна, канд. філол. наук, доцент кафедри німецької філології

Погоджено

Гаранти освітньо-професійних програм:

Людмила ПАСИК

Оксана БЄЛИХ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 9 від 02.02.2026 р.

Завідувач кафедри:

Людмила ПАСИК

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
	Самостійна робота 110 год.	
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	німецька	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Рись Лариса Федорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 050 7217876
	rys.larysa@vnu.edu.ua , larysa_rys@yahoo.de
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Теорія мовної комунікації – галузь мовознавства, яка вивчає закономірності, складники, чинники комунікативної діяльності, яка здійснюється на базі природної мови. Об'єктом теорії мовної комунікації є реальні процеси комунікації, основним кодом яких є природна мова, а предметам – організація комунікативної ситуації, представлена взаємно детермінованими функціональними складниками, одним із яких є вербальне повідомлення (текст).

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента «Основи теорії мовної комунікації» є формування у здобувачів освіти знання комунікативної природи мови, вивчення загальних законів комунікації, організації засобів мовного коду у процесах комунікативної взаємодії особистостей та впливу на засоби мови психічних, соціальних, когнітивних, культурних та інших чинників, а також різноманітних ситуативних складових комунікації.

Основними **завданнями** вивчення освітнього компонента «Основи теорії мовної комунікації» є такі:

- ознайомити здобувачів освіти із основними поняттями теорії мовної комунікації;
- висвітлити природу мовної комунікації, її типологію за матрицею різноманітних параметрів;
- надати знання про комунікативні моделі і їхнє семіотичне підґрунтя;
- проаналізувати комунікативний акт як мінімальну одиницю мовної комунікації;
- висвітлити природу комунікативної ситуації та її складників;
- розглянути особливості діалогічного спілкування, його одиниць та способів інтеракції;
- з'ясувати аксіоми, параметри й типи комунікативної взаємодії, закони і правила кооперативного спілкування;
- формувати практичні навички безконфліктного спілкування.

4. Soft Skills.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі освіти опановують низку м'яких навичок:

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- критичне мислення;
- навички ефективного спілкування;
- гнучкість та адаптивність;
- тайм-менеджмент;
- лідерські навички.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Лаб.	Конс.	Сам.

						роб.	роб.
Змістовий модуль 1. Основні категорії теорії мовної комунікації.							
Тема 1. Теорія мовної комунікації як лінгвістична дисципліна. Моделі комунікації.	17	2	2		1	12	ДС, РК 10 балів
Тема 2. Соціально-психологічні моделі комунікації (П. Вацлавік, Ф. Шульц фон Тун)	17	2	2		1	12	ДС, РК 10 балів
Тема 3. Компоненти комунікації та форми мовного спілкування.	20	2	4		2	12	ДС, РК 20 балів
Разом за змістовим модулем 1.	54	6	8		4	36	40 балів
Змістовий модуль 2. Характеристика складових комунікативної ситуації.							
Тема 4. Проблема одиниці та зразка мовної комунікації.	17	2	2		1	12	ДС, РК 10 балів
Тема 5. Теорія мовленнєвих актів.	15		2		1	12	ДС, РК 10 балів
Тема 6. Фактори комунікації, пов'язані із учасниками спілкування.	15		2		1	12	ДС, РК 10 балів
Тема 7. Комунікативні інтенції. Стратегії і тактики мовленнєвого спілкування.	17	2	2		1	12	ДС, ДБ, РК 10 балів
Тема 8. Проблеми конфліктів у спілкуванні людей.	16		2		1	13	ДС, РК 10 балів
Тема 9. Мовленнєвий вплив як результат комунікативної взаємодії. Масова комунікація.	16		2		1	13	ДС, РК 10 балів
Разом за змістовим модулем 2.	96	4	12		6	74	60 балів
Разом годин/балів (поточний контроль)	150	10	20		10	110	100
Всього балів за роботу в семестрі							100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

IV. Політика оцінювання

При поточному оцінюванні знань здобувачів освіти враховуються: участь у дискусіях під час проведення семінарських занять, робота над додатковою літературою, вміння використовувати набуті знання на практиці, вміння аналізувати ситуації комунікативної інтеракції. Робота здобувачів під час семінарів оцінюється максимально у 5 балів. Окрім того передбачено виконання практичних завдань на платформі Moodle, кожне з них теж оцінюється за

п'ятибальною системою, в результаті за кожен семінар здобувач освіти можуть отримати 10 балів. Всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 100 балів.

Учасники освітнього процесу повинні толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань забороняється. У разі виявлення несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#).

У випадку відсутності на занятті чи невиконання одного із видів обов'язкових робіт по темі здобувач освіти отримує 0 балів за невиконаний вид роботи. У разі поважної причини можна перездати тему під час проведення консультацій.

Згідно з [ПОРЯДКОМ визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) здобувачам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я декана факультету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Здобувачам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій (опублікували тези або статтю за однією із тем курсу), буде додано додаткові бали (5 балів за написання тез та виступ на конференції і 10 балів за написання статті), які зараховуються як результати поточного контролю.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, який здобувач освіти отримує, виконавши всі передбачені цим силабусом завдання та набравши щонайменше 60

балів. Якщо здобувач освіти набрав менше 60 балів, він може доздати певні види робіт або теми під час перездачі заліку згідно з розкладом залікової сесії.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація. Київ,
2. Вид.дім Дм.Бураго. 2013. 460 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Вид. центр „Академія”, 2004. 344 с.
4. Беркешук І. С., Дзюбак Н. М. Основи теорії мовної комунікації: навчально-методичний посібник для студентів факультету української філології та журналістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія. Українська мова і література». [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 117 с. URL:
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3722/Berkeshchuk-I.S.-Dziubak-N.M.-Osnovy-teorii-movnoi-komunikatsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
5. Мовленнєві жанри в міжкультурній комунікації : монографія / авт. кол. : Р. Помірко, Ф. Бацевич, А. Паславська та ін. Львів : ПАІС, 2010. 280 с.
6. Рись Л. Ф. Einführung in die kommunikative Linguistik (Вступ до комунікативної лінгвістики) : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 191 с.
7. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації: підручник. Черкаси : В-во Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
8. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації: навч. Посібник. К. : ВЦ «Академія», 2010. 240 с.

9. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 312 с.
10. Schmid J. Kommunikationstheorie: Definitionen. URL : <http://www.joachimschmid.ch/docs/DMtKommuThe.pdf>
11. Kommunikationstheorie und Kommunikationserfolg: Website von Florian Höfer. URL : <http://www.deigma.de/>
12. Paul Watzlawick Website. URL : <http://www.paulwatzlawick.de/>
13. Schulz von Thun Institut für Kommunikation. URL : <https://www.schulz-von-thun.de/>
14. Wägenbaur T. Was wissen wir eigentlich von der Kommunikation(stheorie)? URL : <http://parapluie.de/archiv/kommunikation/theorie/>